

Kommunene

Vår ref.
09/18-2-AAS

Deres ref.

Dato:
30.01.2009

REGJERINGENS TILTAKSPAKKE - MIDLER TIL UNIVERSELL UTFORMING

Regjeringen la den 26. januar 2009 frem sin bebudede tiltakspakke for å trygge arbeidsplassene. Som ventet ble betydelige midler satt av til vedlikehold og oppussing av offentlig sektor. I Stortingsmelding nr. 37 (Regjeringens tiltakspakke) er det fremhevet at:

*”Tilskuddet skal nyttes til tiltak innen vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur, herunder bygg. Utover alminnelige vedlikeholdstiltak og innhenting av vedlikeholdsetterslep, kan tilskuddet eksempelvis nyttes til inneklima-, miljø- og energitiltak og til **universell utforming av kommunale bygg.**”*

Videre er det også fremhevet at:

”Post 31   Tiltak i friluftområder

*[...]Aktuelle tiltak vil være bygging av toaletter, brygger, opparbeidelse av tur-, gang-, og sykkelstier gjennom områdene, parkeringsplasser i tilknytning til områdene, **tiltak for funksjonshemmede (universell utforming)** og informasjonstavler.”*

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven som trådte i kraft 1. januar år, krever at offentlige og private virksomheter som retter seg mot allmennheten, skal være universelt utformet.

Ombudet skal håndheve loven, og kan gi uttalelse om at en kommune handler i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven dersom for eksempel publikumsdelen av et NAV-kontor ikke er tilgjengelig for alle. Likestillings- og diskrimineringsnemnda har myndighet til å pålegge virksomheten til å rette opp det diskriminerende forholdet, og sikre fysisk tilgjengelighet til virksomheten. Det vil blant annet kunne innebære krav om ombygging av eksisterende lokaler.

Jeg vil derfor sterkt oppfordre både kommunens administrative og politiske ledelse til å benytte anledningen til å sørge for nødvendig oppgradering av bygg og virksomheter som retter seg mot allmennheten, slik at kravene til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 imøtekommes. I den forbindelse vil jeg oppfordre kommunene til å gjennomgå sine konkurransegrunnlag og sikre at det fremgår av disse at oppgraderinger skal foretas slik at universell utforming sikres.

Både skoler, barnehager, rådhus, sosialkontor, svømmebasseng etc. skal være tilgjengelige for personer med nedsatt funksjonsevne. Det innebærer at for eksempel personer med nedsatt bevegelsesevne, og personer med nedsatt synsevne skal kunne orientere seg i de lokalene som driver den publikumsrettede delen av virksomheten. Det vil blant annet omfatte inngangspartiet, adkomsten til lokalene, høyden på skranken i resepsjonen og HC-toaletter.

I forbindelse med fremleggelsen av Regjeringens tiltakspakke, har kommunene nå etter mitt syn en unik anledning til å sikre at personer med nedsatt funksjonsevne får likeverdig tilgang til sentrale bygg og virksomheter. Økonomisk vil det også være fordelaktig å sørge for at universell utforming sikres nå, når oppgraderinger settes i gang, slik at man unngår unødvendige kostnader ved ombygginger i ettertid.

I denne forbindelse vil jeg trekke frem Mailand videregående skole i Lørenskog kommune. Det fremgår av Miljøverndepartementets hjemmesider, at skolen er *"et eksempel på at universell utforming bare gir en beskjeden økning i bygningskostnadene når [universell utformings]-prinsippet legges til grunn allerede på planleggingsstadiet"*.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
likestillings- og diskrimineringsombud

Likelydende brev er sendt til alle landets kommuner, v/ordfører og rådmann